

HISTORICKÝ FOND SEMINÁRNEJ KNIŽNICE A JEHO PREZENTÁCIA V SÚČASNOSTI

Mgr. Mária Bôbová, PhD. (Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici)

VÝTVARNÉ A PEDAGOGICKÉ PÔSOBNIE JOZEFA BOŽETECH KLEMENSA V BANSKOBYSTRICKEJ DIECÉZE V 60. A 70. ROKOCH 19. STOROČIA

Mgr. Rastislav Molda, PhD. (Oravská galéria v Dolnom Kubíne)

VYBRANÉ PROBLÉMY ĽUDOVÉHO ŠKOLSTVA V SPRÁVE BANSKOBYSTRICKEJ DIECÉZY V ZAČIATKOCH ČESKOSLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mgr. Erika Maliniaková, PhD. (Diecézny archív, Biskupstvo Banská Bystrica)

10.50 – 11.00

DISKUSIA

11.00 – 11.10

PRESTÁVKA

11.10 – 12.45

IV. BLOK: HISTORICKÉ REFLEXIE DIECÉZY

HĽADANIE PRAVDIVÉHO OBRAZU? KRITICKÉ REFLEXIE BANSKOBYSTRICKEJ DIECÉZY JEJ KŇAZMI NA PRELOME 19. A 20. STOROČIA

Mgr. Ján Golian, PhD. (Katedra histórie, Filozofická fakulta, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach)

OSOBNOSTI OVPLYVNENÉ SPIRITUALITOU SV. IGNÁCA V BANSKOBYSTRICKEJ DIECÉZE

Mgr. František Neupauer, PhD. (Ústav pamäti národa v Bratislave)

PRÍKLADY TAJNEJ PASTORÁCIE V BANSKOBYSTRICKEJ DIECÉZE

Mgr. Michal Válka (duchovný správca, FN s P. F. D. Roosevelta, Banská Bystrica – mesto)

OBNOVENIE DIECÉZNEHO BANSKOBYSTRICKÉHO KŇAZSKÉHO SEMINÁRA

Mons. doc. ThDr. Vojtech Nepšínský, PhD. (duchovný na dôchodku)

12.30 – 12.45

DISKUSIA

12.45 – 13.00

ZÁVEREČNÉ SLOVO

13.00 – 14.00

OBED

V prípade záujmu o účasť a ubytovanie počas konferencie prosím kontaktujte:
účasť na konferencii: archiv2.bb@rcc.sk
ubytovanie a strava: info@xaver.sk

ALMAE DIOECESIS
NEOSOLIENSIS

BANSKOBYSTRICKÁ DIECÉZA V PLYNUTÍ ČASU

Vedecká konferencia

10. - 11. 3. 2026, Dom Xaver, Badín

Organizátori: Rímskokatolícka cirkev – Biskupstvo Banská Bystrica v spolupráci s Katedrou histórie Filozofickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovenskou historickou spoločnosťou pri Slovenskej akadémii vied v Bratislave a Historickým ústavom SAV, v.v.i.

PROGRAM

10. 3. 2026

9.30 – 10.30

SVÄTÁ OMŠA V DOME XAVER, celebruje Mons. ThDr. Marián Chovanec
(diecézny biskup)

10.30 – 11.00

REGISTRÁCIA ÚČASTNÍKOV

11.00

OTVORENIE KONFERENCIE

Mons. ThDr. Marián Chovanec

11.15 – 14.45 **I. BLOK: BISKUPSKÉ OSOBNOSTI**

**FRANTIŠEK BERCHTOLD, SLOBODNÝ BARÓN Z UNGERSCHÜTZU VO SVETLE
AKTUÁLNEHO ARCHÍVNEHO VÝSKUMU**

Mgr. Zuzana Mičková, PhD. (Katedra dejín štátu a práva, Právnická fakulta
Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici)

GABRIEL ZERDAHELYI – KONVERTITA NA BISKUPSKOM STOLCI

Jozef Žiak (privátny bádateľ)

**BANSKOBYSSTRICKÝ BISKUP ARNOLD IPOLYI – SIVÁ EMINENCIA UHORSKEJ
NÁRODNOSTNEJ POLITIKY OKOLO ROKU 1874**

József Demmel, PhD. (Historický ústav SAV, Bratislava; Národná verejnospprávna
univerzita, Stredoeurópske výskumné centrum, Budapešť)

12.15 – 12.30

DISKUSIA

12.30 – 13.30

OBED

BISKUPSKÁ SLUŽBA ANDREJA ŠKRÁBIKA V BANSKOBYSSTRICKEJ DIECÉZE 1941 – 1950

ThDr. Gabriel Brendza, PhD. (dekan, Banská Bystrica – mesto)

**VOLBA JÁNA DECHETA ZA ADMINISTRÁTORA BANSKOBYSSTRICKEJ DIECÉZY VO
SVETLE KÁNONICKÉHO PRÁVA**

ICLic. Peter Lupták (tajomník, Biskupstvo Banská Bystrica)

DÔLEŽITOSŤ SÍDELNEJ KAPITULY V ŠTRUKTÚRE BANSKOBYSSTRICKÉHO BISKUPSTVA

ThLic. Marián Juhaniak (farský administrátor, Demandice)

14.30 – 14.45

DISKUSIA

14.45 – 15.00

PRESTÁVKA

15.00 – 16.20 **II. BLOK: ZO ŽIVOTA A HISTÓRIE DIECÉZY**

KONVERZIE A ZMIEŠANÉ MANŽELSTVÁ V BANSKOBYSSTRICKEJ DIECÉZE V 19. STOROČÍ
doc. Peter Šoltés, PhD. (Historický ústav SAV, v. v. i. v Bratislave)

**SONDA DO DEJÍN BANSKOBYSSTRICKÉHO KATOLÍCKEHO GYMNÁZIA NA PRÍKLADE
SILVESTRA ATANÁZA KRČMÉRYHO**

PhDr. Angelika Šrámková, PhD. (privátna bádateľka)

**SONDA DO ŽIVOTA, PRÁCE A VZŤAHOV VYBRANÝCH KŇAZOV-NÁRODOVCOV
BANSKOBYSSTRICKEJ DIECÉZY V 19. STOROČÍ**

Mgr. Tomáš Adamčík, PhD. (privátny bádateľ)

16.00 – 16.20

DISKUSIA

16.20 – 18.15 **SPOLOČENSKÝ VEČER**

OTVORENIE VÝSTAVY

17.00

POHOSTENIE

17.30

VYSTÚPENIE ŽENSKÉHO SPEVÁCKEHO ZBORU BELIUS

11. 3. 2026

8.30 – 9.30

SVÄTÁ OMŠA V DOME XAVER, celebruje Mons. PhLic. Ing. Branislav Koppal,
M.A. (generálny vikár)

9.30 – 11.00

III. BLOK: UMENIE A VZDELANOSŤ V DIECÉZE

**VÝNIMOČNÉ DIELO ZLATNÍKA JÁNA SILAŠIHO VO VLASTNÍCTVE
BANSKOBYSSTRICKEJ DIECÉZY**

PhDr. Filip Glocko (Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici)